

VLEERMUISONDERZOEK

BENEDENKERKSTRAAT - GEMEENTE WAALWIJK

INACHTNEMING VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

4 december 2015

**BROUWERS
GROENAANEMERS**
Sinds 1972

Galgeneind 12, De Moer, tel.: 013 515 94 27, info@brouwersgroenaanemers.nl
www.brouwersgroenaanemers.nl

VLEERMUISONDERZOEK

BENEDENKERKSTRAAT - GEMEENTE WAALWIJK

INACHTNEMING VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

Opdrachtgever:
Gemeente Waalwijk

© copyright Brouwers Groenaanemers B.V., De Moer, 2015

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

Brouwers Groenaanemers B.V. kan door de opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Ons kenmerk: 15/0217
Opdrachtgever: Gemeente Waalwijk
Contactpersoon: J. Harmeling
Rapportnummer: 15/0217-001
Status: Concept
Auteur: B. Dielen
Collegiale toets: R. Kusters
Foto's: B. Dielen
Datum: 4 december 2015
Aantal pagina's: 11 excl. bijlagen

SAMENVATTING

Voorafgaand aan dit rapport is reeds een flora- en faunaonderzoek (ecologische quickscan) uitgevoerd vanuit het wettelijk kader van de Flora- en faunawet. Dit naar aanleiding van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en ontwikkeling aan de voormalige brandweerkazerne in Waspik. Op basis van het flora- en faunaonderzoek, daterend van 15 december 2014, is geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het potentieel voorkomen van vleermuizen.

Uitgevoerd onderzoek leidt tot de conclusie dat tijdens het vleermuisonderzoek is waarneming gedaan van een viertal vleermuissoorten, namelijk Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zijn echter geen negatieve effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de gunstige staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied. Ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
1.2	Gebiedsbeschrijving	6
1.3	Beschrijving ingreep	7
1.4	Doelstelling	7
1.5	Onderzoekskader	7
1.6	Geldigheid onderzoek	7
2	WERKMETHODE	8
3	ONDERZOEKSRESULTATEN	9
3.1	Verblijfplaatsen	9
3.2	Vliegroutes	9
3.3	Foerageergebied	10
3.4	Overige waarneming	10
4	CONCLUSIE	11
	BIJLAGEN	12
1	Wettelijk kader	12
2	Lijst beschermde soorten	15
3	Definities	18

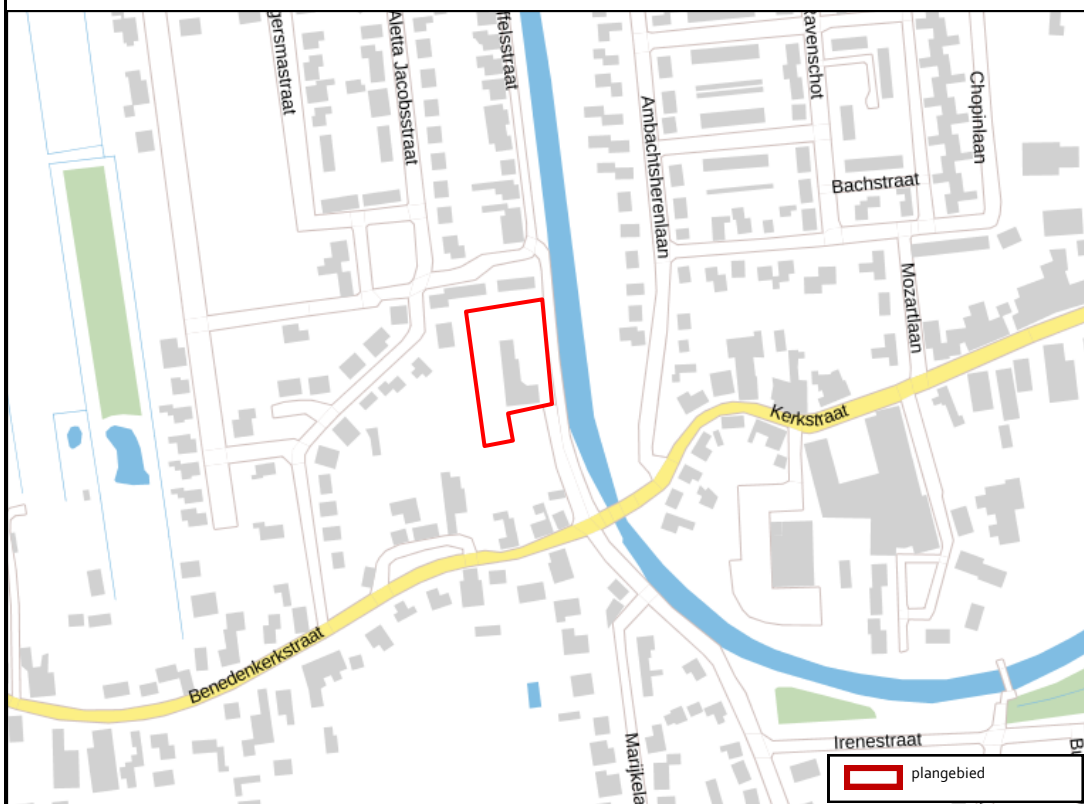

1.1 AANLEIDING

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en ingrepen dient nadrukkelijk stilgestaan te worden bij de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige beschermde soorten. Vanuit de Flora- en faunawet is het verplicht onderzoek te doen naar beschermde flora en fauna. Voorafgaand aan dit rapport is reeds een flora- en faunaonderzoek (ecologische quickscan) uitgevoerd vanuit het wettelijk kader van de Flora- en faunawet. Op basis van het flora- en faunaonderzoek, daterend van 15 december 2014, is geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het potentieel voorkomen van vleermuizen. In dit kader heeft Gemeente Waalwijk opdracht verstrekt aan Brouwers Groenaanemers voor het uitvoeren van aanvullend vleermuisonderzoek.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Het plangebied waarop dit flora- en faunaonderzoek betrekking heeft, beslaat het voormalige brandweerterein aan de Benedenkerkstraat 2b in Waspik. De voormalige kazerne inclusief opstallen zijn momenteel leegstaand en buiten gebruik. De kazerne en loods bestaan uit gemetselde gebouwen met een spouwmuur, een plat dak en maximaal twee bouwlagen hoog. De gebouwen zijn niet onderkelderd. Eén van de opstallen betreft een open houten schuur. Het buitenterrein bestaat deels uit bestrating en deels uit gras en ruigte. Momenteel wordt de buitenruimte gebruikt als tijdelijk depot voor bladafval. In de houten schuur en verspreid over het terrein ligt ook puin/bouwafval. Het terrein is afgezet met hekwerk en aan de oost- en westzijde voorzien van een haag. Het terrein is voorzien van straatverlichting. Ook aan de gebouwen is verlichting aangebracht. Het plangebied is gelegen in een woonwijk aan de dorpsrand. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het Zuiderafwateringskanaal. Deze waterloop van om en nabij 10 m breed verbindt Waalwijk via natuurgebied De Langstraat met het Oude Maasje.

Afbeelding 1: plangebied (bron: pdokviewer.pdok.nl)

1.3 **BESCHRIJVING INGREEP**

Gemeente Waalwijk is voornemens om de voormalige brandweerkazerne inclusief opstallen te slopen om vervolgens woningen en een schoolgebouw te ontwikkelen op het voormalige brandweerterein.

1.4 **DOELSTELLING**

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie. Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan met als doel te toetsen of de Flora- en faunawet wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

Vragen die centraal staan binnen het flora- en faunaonderzoek:

- ◆ Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- ◆ Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige vleermuizen?
- ◆ Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Flora- en faunawet?

1.5 **ONDERZOEKSKADER**

Dit vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en het functioneel gebruik.

1.6 **GELDIGHEID ONDERZOEK**

Flora- en faunaonderzoeken hebben in principe een geldigheidsduur van 3 tot 5 jaar, afhankelijk van de beschermingsgraad en situatie ter plaatse. Bij het aantreffen van strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels), waaronder alle vleermuissoorten, geldt dat de onderzoeksgegevens maximaal 3 jaar geldig zijn zolang het plangebied weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering heeft ondergaan binnen de periode van 3 jaar. Indien alleen sprake is van soorten zoals vermeld in tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet volstaat een geldigheid van 5 jaar. Ook hierbij geldt dat binnen de periode van 5 jaar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Flora- en faunawet niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Afhankelijk van de beschermingsgraad heeft dit onderzoek een geldigheid van 3 tot 5 jaar, mits binnen die periode geen ruimtelijke of kwalitatieve verandering plaatsvindt.

Ten aanzien van vleermuizen is het onderzoek uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, 27-3-2013) dat als doel heeft de functies van het te onderzoeken gebied voor vleermuizen vast te stellen ten dienste van ontheffingsaanvragen voor de Flora- en faunawet. Het protocol bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgeschreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden. Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.

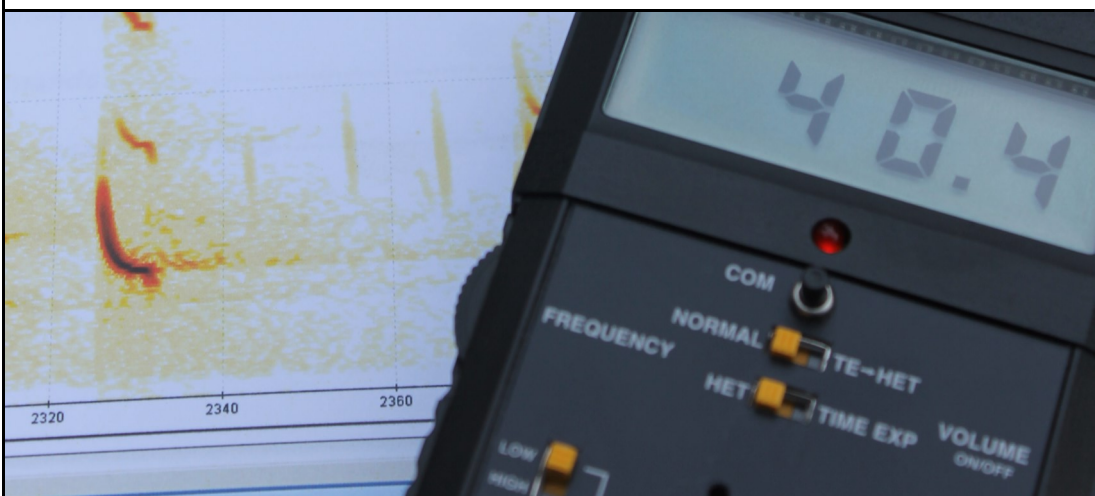
Bij het veldonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector, type Pettersson D240x met time-expansion (TE) functie voor het maken van geluidsopnames in het veld. Voor de analyse van de geluidsopnamen is gebruik gemaakt van het programma BatSound.

Het vleermuisonderzoek is gericht op de volgende periode en functies:

- ◆ 15 mei t/m 15 juli: het lokaliseren van vaste vliegroutes en het vaststellen van kraam- en/of zomerverblijfplaatsen aan de hand van zwermgedrag of uitvliegende vleermuizen;
- ◆ 15 augustus t/m 30 september: het lokaliseren van baltsende vleermuizen en het vaststellen van paarverblijfplaatsen of -territoria.

Onderstaande tabel geeft de onderzoeksdata en -tijd weer, waarbij eveneens is gespecificeerd naar welke functies onderzoek is verricht en onder welke veldcondities het onderzoek heeft plaatsgevonden. Het veldonderzoek is uitgevoerd door ecooloog B. Dielen.

Datum	Tijdstip	Functie	Weersomstandigheden
28-5-2015	21:45-23:50	Kraam-/zomerverblijfplaatsen	13 °C, 2 Bft NW, geen neerslag
19-6-2015	03:15-05:25	Kraam-/zomerverblijfplaatsen	12 °C, 2 Bft W, lichte motregen
7-9-2015	20:45-23:00	Paarverblijfplaatsen	13 °C, 3 Bft NW, geen neerslag
28-9-2015	20:10-22:30	Paarverblijfplaatsen	14 °C, 2 Bft NO, geen neerslag

Afbeelding 2: Batdetector Pettersson D240x (bron:eigen foto)

3.1 VERBLIJFPLAATSEN

Tijdens de veldbezoeken van 28 mei en 19 juni zijn geen waarnemingen gedaan waaruit de aanwezigheid van kraam- en/of zomerverblijfplaatsen blijkt. Zowel in het plangebied als de directe omgeving hiervan zijn geen kraam- en/of zomerverblijfplaatsen vastgesteld.

Tijdens de veldbezoeken van 7 september en 28 september zijn in het plangebied geen baltsgeluiden waargenomen die duiden op het gebruik als paarverblijfplaats. In de omgeving van het plangebied zijn wel baltsgeluiden waargenomen van mannelijke Gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*). Omdat mannelijke Gewone dwergvleermuizen al vliegend rond de paarverblijfplaats baltsgeluiden uitslaan, is het veelal niet mogelijk de exacte locatie van de paarverblijfplaats vast te stellen. Op basis van de waarnemingen van intensieve baltslocaties en vlieggedrag zijn territoriagrenzen vastgesteld. Op basis van deze gegevens kan worden vastgesteld dat in het plangebied geen paarverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Tijdens de veldbezoeken van 7 september en 28 september is geen gedrag waargenomen dat duidt op het gebruik van het gebouw als winterverblijf. In augustus en september worden de winterverblijven al geïnspecteerd door de vleermuizen en kunnen deze in gebruik genomen worden. Hierbij laten de vleermuizen kenmerkend zwermgedrag zien. Aangezien tijdens de veldbezoeken geen zwermgedrag is waargenomen, kan worden aangenomen dat het plangebied geen dienst doet als winterverblijf.

Effectbeoordeling:

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen in het plangebied worden uitgesloten.

Op basis van de uitgevoerde veldonderzoeken valt nagenoeg met zekerheid vast te stellen dat in de omgeving van het plangebied één of meerdere paarverblijven/-territoria aanwezig zijn van Gewone dwergvleermuis. Eén paarverblijf herbergt doorgaans 1-10 individuen. Deze verblijfplaatsen blijven onaangetast en zijn gelegen buiten de invloedssfeer van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling. De gunstige staat van instandhouding komt zodoende niet in het geding. Ontheffingsaanvraag is niet nodig.

3.2 VLIEGROUTES

Tijdens het veldbezoek van 28 september is vastgesteld dat het Zuiderafwateringskanaal dienst doet als vliegroute voor Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Van deze soort zijn enkele individuen (circa 5 stuks) waargenomen verplaatsend in noordelijke richting. Gezien de aantallen en frequentie van de passerende dieren, lijkt het Zuiderafwateringskanaal geen vaste vliegroute te zijn voor Watervleermuizen.

Daarnaast zijn tijdens de veldbezoeken enkele overvliegende Gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) in het plangebied aangetroffen, ook in de omgeving van het plangebied. Van vaste vliegroutes is geen sprake omdat het gebruik van duidelijke lijnvormige elementen niet is waargenomen.

Op 7 september is één exemplaar van Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) overgevlogen. Deze soort heeft geen binding met het plangebied getoond. Het is een soort die hoog overvliegt en daarbij niet of slechts zeer beperkt gebonden is aan lijnvormige elementen ter oriëntatie.

Effectbeoordeling:

Gezien de aantallen en frequentie waarop de Watervleermuizen gebruik maken van het Zuiderafwateringskanaal als zijnde vliegrouete, valt het gebruik van een essentiële vliegrouete op basis van huidig onderzoek met voldoende zekerheid uit te sluiten. De vleermuizen ondervinden geen negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling. De gunstige staat van instandhouding van deze soort komt zodoende niet in het geding. Kanttekening hierbij is wel dat de intensiteit van lichtverstoring niet toeneemt in de toekomstige situatie en tijdens de realisatiefase. Watervleermuizen zijn tamelijk verstoringsgevoelig voor licht. Ontheffingsaanvraag is niet nodig, mits de lichtintensiteit (strooilicht) op de vliegrouete niet significant toeneemt.

Hoewel van Gewone dwergvleermuizen wel overvliegende dieren zijn waargenomen, zijn geen vaste vliegrouetes vastgesteld. De ruimtelijke ingreep en ontwikkeling zijn zodoende niet van negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soort. Hetzelfde geldt voor Rosse vleermuis. Ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig.

3.3 FOERAGEERGEBIED

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat het plangebied als foerageergebied van geringe betekenis is voor vleermuizen. Tijdens de veldbezoeken zijn slechts enkele individuen van Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) foeragerend waargenomen in het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere foeragerende Gewone dwergvleermuizen waargenomen, als ook een enkele Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). Deze soorten foerageren met name in aangrenzende tuinen, rond straatverlichting (aangezien deze soorten tamelijk lichttolerant zijn) en boven het Zuiderafwateringskanaal.

Effectbeoordeling:

Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. Ook foeragerende vleermuizen in de omgeving van het plangebied ondervinden geen negatieve effecten van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling. Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger zijn soorten die sterke binding vertonen met steden en dorpen. Beide soorten zijn zodoende gewend aan een bepaalde mate van licht- en geluidsverstoring. De gunstige staat van instandhouding van beide soorten komt niet in het geding.

3.4 OVERIGE WAARNEMINGEN

Tijdens het veldbezoek van 19 juni is een Egel (*Erinaceus europaeus*) foeragerend waargenomen in het plangebied.

Effectbeoordeling:

Van tabel 1-soort Egel zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen. De gunstige staat van instandhouding van de soort komt niet in het geding door de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling. Van ontheffingsplicht is geen sprake.

CONCLUSIE

Het uitgevoerde vleermuisonderzoek leidt tot de volgende conclusies:

- ◆ Tijdens het vleermuisonderzoek is waarneming gedaan van een viertal vleermuissoorten, namelijk Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zijn echter geen negatieve effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de gunstige staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied. Ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig;
- ◆ In het plangebied zijn geen paarverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. In de omgeving van het plangebied zijn daarentegen wel één of meerdere paarverblijven/-territoria van Gewone dwergvleermuis aanwezig. Van deze paarverblijven mag eveneens worden uitgegaan dat deze ook in de winterperiode gebruikt worden als winterverblijfplaats. De voorgenomen ingreep is hierop echter niet van negatieve invloed, aangezien de paarverblijven niet worden aangetast en zich buiten de invloedssfeer van de ruimtelijke ingreep en ontwikkeling bevinden. Ontheffingsaanvraag is dan ook niet nodig;
- ◆ Kraam- en zomerverblijfplaatsen van bovengenoemde soorten zijn niet waargenomen in het plangebied;
- ◆ Tijdens het vleermuisonderzoek is vastgesteld dat het Zuiderafwateringskanaal dienst doet als vliegroute voor Watervleermuis. Gezien de aantallen en frequentie kan echter met voldoende zekerheid worden uitgesloten dat het een essentiële vliegroute betreft. De gunstige staat van instandhouding komt zodoende niet in het geding, waardoor ontheffingsaanvraag niet nodig is, mits de lichtintensiteit (strooilicht) op de vliegroute niet significant toeneemt. Van de overige vleermuissoorten zijn geen vaste vliegroutes vastgesteld.

Overige conclusie:

- ◆ De ingreep is niet van negatieve invloed op het voorkomen van Egel (*Erinaceus europaeus*). Van deze tabel 1-soort zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen, maar is slechts foerageeractiviteit waargenomen.

BIJLAGE 1: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet, sinds april 2002 van toepassing, heeft als doel het beschermen en behouden van de in Nederland in het wild voorkomende plant- en diersoorten inclusief de directe leefomgeving, ofwel soortbescherming.

De Flora- en faunawet werkt volgens het 'nee tenzij'-principe. Dat wil zeggen dat handelingen die (mogelijk) van invloed zijn op beschermde soorten enkel mogen worden uitgevoerd indien sprake is van een door het ministerie erkend belang en onder voorwaarde dat de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding komt. Afhankelijk van de beschermingsgraad is de soortbescherming van toepassing op nationaal of regionaal niveau. Ingrepen waarbij een individu in het geding komt, is niet van belang zolang de gunstige staat van instandhouding van de soort geen gevaar loopt. Het is echter aan een ecologisch specialist om te bepalen of afbreuk wordt gedaan aan het voortbestaan van de soort.

Binnen de Flora- en faunawet wordt per soort onderscheid gemaakt in beschermingsgraad. Er wordt onderscheid gemaakt in tabel 1-, 2-, 3-soorten en vogels.

Tabel 1

Voor tabel 1-soorten geldt vrijstelling van de algemene verbodsbepalingen, mits de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Tabel 2

Voor deze soortgroep is ontheffing noodzakelijk, tenzij gewerkt wordt/kan worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.

Tabel 3

Soorten vernoemd in deze tabel staan in het Vrijstellingenbesluit of in Bijlage IV van Habitatrichtlijn vermeld. Voor ruimtelijke ingrepen is voor soorten uit tabel 3 altijd ontheffing nodig op grond van de Flora- en faunawet – art. 75. Ontheffing kan alleen verleend worden indien:

- ◆ geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- ◆ geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
- ◆ sprake is van een reden van openbaar belang, zoals in de wet omschreven;
- ◆ zorgvuldig gehandeld wordt.

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt aanvullend dat sprake is van dwingende reden van groot openbaar belang, belang van het milieu, openbare veiligheid, volksgezondheid of de bescherming van flora en fauna.

Vogels

Naast de beschermde tabel 1-, 2- en 3-soorten zijn ook alle in Nederland voorkomende vogels en vogelnesten beschermd vanuit de Vogelrichtlijn. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen vogelnesten die jaarrond beschermd zijn en vogelnesten die slechts beschermd zijn tijdens de broedperiode. Voor vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, dient bij ruimtelijke ingrepen altijd ontheffing te worden aangevraagd. Bij vogels waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, is ontheffing niet noodzakelijk mits gewerkt wordt/kan worden volgens een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Ontheffing voor vogels kan alleen verleend worden als sprake is van belang voor het milieu, openbare veiligheid, volksgezondheid of de bescherming van flora en fauna.

Algemene zorgplicht - artikel 2

Ongeacht de beschermingsstatus geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de algemene zorg-

plicht. Dit houdt in dat nadelige handelingen voor flora en fauna die niet noodzakelijk verband houden met het beoogde doel, achterwege moeten blijven.

Artikel 2

lid 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.

lid 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Algemene verbodsbepalingen - art. 8 t/m 12

Algemene verbodsbepalingen vormen een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet, want hierin staan handelingen omschreven die het voortbestaan van soorten in gevaar kunnen brengen. De algemene verbodsbepalingen omschrijven de verboden ten aanzien van planten op hun groeiplaats en dieren in hun natuurlijke leefomgeving.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden, dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffingsplicht - art. 75

Ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen kunnen mogelijk tot gevolg hebben dat beschermde soorten negatieve gevolgen ondervinden van dergelijke ingrepen. Het is dan ook verplicht om voorafgaand aan de voorgenomen werkzaamheden te toetsen wat de mogelijke gevolgen zijn van de ruimtelijke ingreep. Worden bij de ruimtelijke ontwikkeling de algemene verbodsbepalingen overtreden of bestaat hiertoe de mogelijkheid, dan dienen gepaste maatregelen te worden getroffen om de gevolgen voor de desbetreffende soort(en) te voorkomen, te verminderen of te mitigeren. Afhankelijk van de beschermingsgraad geldt vrijstelling voor de algemene verbodsbepalingen, is een door het ministerie goedgekeurde gedragscode toepasbaar of geldt de ontheffingsplicht. Artikel 75 bepaalt wanneer vrijstelling of ontheffing nodig

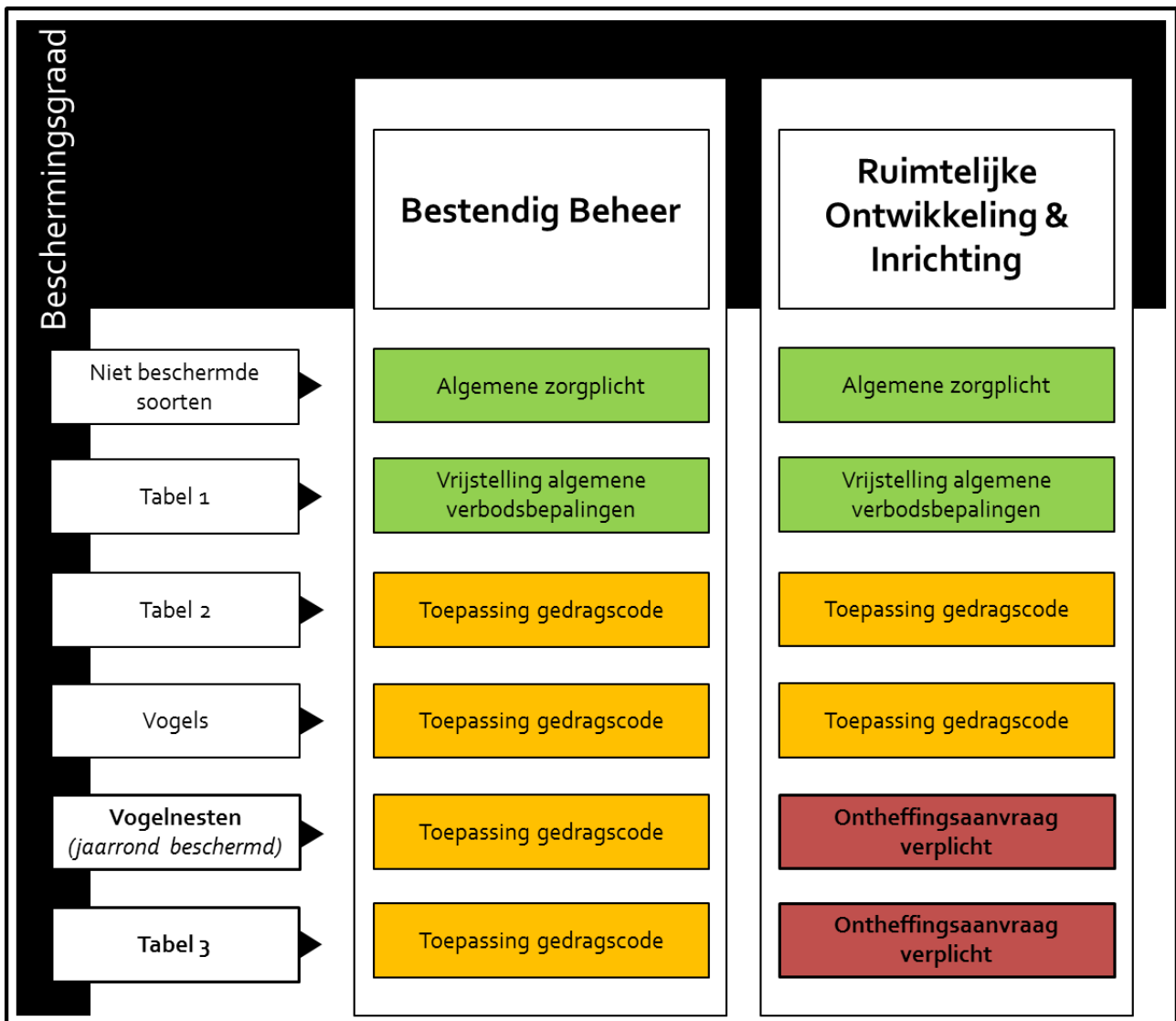

is. Het toetsingskader hiervoor is vastgelegd in het Vrijstellingenbesluit.

Artikel 75

lid 1. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan, voorzover niet of bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, vrijstelling worden verleend van de bij krachtens de artikelen 8 tot en met 18 bepaalde verboden.

lid 3. Onze Minister kan, voorzover niet overeenkomstig artikel 68 van deze wet door gedeputeerde staten ontheffing is of kan worden verleend, ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8 tot en met 18, 50, 51, 52, 53, 58, 59, tweede lid, 64, tweede lid, en 72, vijfde lid.

BIJLAGE 2: LIJST BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 1: algemene soorten

Zoogdieren

Aardmuis
Bosmuis
Bunzing
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Egel
Gewone bosspitsmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Mol
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Tweekleurige woelmuis
Veldmuis
Vos
Wezel
Woelrat

Reptielen en amfibieën

Bastaardkikker
Bruine kikker
Gewone pad
Kleine watersalamander
Meerkikker

Mieren

Behaarde rode bosmier
Kale rode bosmier
Stronkmier
Zwartrugbosmier

Slakken

Wijngaardslak

Vaatplanten

Aardaker
Akkerklokje
Brede wespenorchis
Breed klokje
Dotterbloem
Gewone vogelmelk

Grasklokje
Grote kaardenbol
Kleine maagdenpalm
Knikkende vogelmelk
Koningsvaren
Slanke sleutelbloem
Zwanenbloem

Tabel 2: overige soorten

Zoogdieren

Damhert
Edelhert
Eekhoorn
Grijze zeehond
Grote bosmuis
Steenmarter
Wild zwijn

Reptielen en amfibieën

Alpenwatersalamander
Levendbarende hagedis

Dagvlinders

Moerasparelmoervlinder
Vals heideblauwtje

Vissen

Bermpje
Kleine modderkruiper
Meerval
Rivierdonderpad

Vaatplanten

Aangebrande orchis
Aapjesorchis
Beenbreek
Bergklokje
Bergnachtorchis
Bijenorchis
Blaasvaren
Blauwe zeedistel
Bleek bosvogeltje
Bokkenorchis
Brede orchis
Bruinrode wespenorchis
Daslook

Dennenorchis
Duitse gentiaan
Franjgentiaan
Geelgroene wespenorchis
Gele helmblom
Gevlekte orchis
Groen nachtorchis
Groensteel
Grote keverorchis
Grote muggenorchis
Gulden sleutelbloem
Harlekijn
Herfstschröeforchis
Hondskruid
Honingorchis
Jeneverbes
Klein glaskruid
Kleine keverorchis
Kleine zonnedauw
Klokjesgentiaan
Kluwenklokje
Koraalwortel
Kruisbladgentiaan
Lange ereprijs
Lange zonnedauw
Mannetjesorchis
Maretak
Moeraswespenorchis
Muurbloem
Parnassia
Pijlscheefkelk
Poppenorchis
Prachtklokje
Purperorchis
Rapunzelkolkje
Rechte driehoeksvaren
Rietorchis
Ronde zonnedauw
Rood bosvogeltje
Ruig klokje
Schubvaren
Slanke gentiaan
Soldaatje
Spaanse ruiter
Steenanjer
Steenbreekvaren
Stengelloze sleutelbloem

Stengelomvattend havikskruid	Bittervoorn	Laatvlieger
Stijf hardgras	Elrits	Meervleermuis
Tongvaren	Gestippelde alver	Mopsvleermuis
Valkruid	Grote modderkruiper	Noordse woelmuis
Veenmosorchis	Rivierprik	Otter
Veldgentiaan		Rosse vleermuis
Veldsalie	<u>Dagvlinders</u>	Ruige dwergvleermuis
Vleeskleurige orchis	Bruin dikkopje	Tuimelaar
Vliegenorchis	Dwergblauwtje	Tweekleurige vleermuis
Vogelnestje	Dwergdikkopje	Vale vleermuis
Voorjaarsadonis	Groot geaderd witje	Watervleermuis
Wantsenorchis	Grote ijsvogelvinder	Wilde kat
Waterdrieblad	Heideblauwtje	Witflankdolfijn
Weideklokje	Iepenpage	Witsnuitdolfijn
Welriekende nachtorchis	Kalkgraslanddikkopje	
Wilde gagel	Keizersmantel	<u>Reptielen en amfibieën</u>
Wilde herfststijlloos	Klaverblauwtje	Boomkikker
Wilde kievitsbloem	Purperstrepparelmoervlinder	Geelbuikvuurpad
Wilde marjolein	Rode vuurvlinder	Gladde slang
Wit bosvogeltje	Rouwmantel	Heikikker
Witte muggenorchis	Tweekleurig hooibeestje	Kamsalamander
Zinkviooltje	Veenbesparelmoervlinder	Knoflookpad
Zomerkllokje	Veenhooibeestje	Muurhagedis
Zwartsteel	Veldparelmoervlinder	Poelkikker
	Woudparelmoervlinder	Rugstreppad
	Zilvervlek	Vroedmeesterpad
<u>Kevers</u>	<u>Vaatplanten</u>	Zandhagedis
Vliegend hert	Groot zeegrass	
		<u>Dagvlinders</u>
<u>Kreeftachtigen</u>	Tabel 3: bijlage IV HR	Donker pimperlblauwtje
Rivierkreeft	<u>Zoogdieren</u>	Grote vuurvlinder
	Baardvleermuis	Pimperlblauwtje
Tabel 3: soorten bijlage 1 AMvB	Bechstein's vleermuis	Tijmblauwtje
<u>Zoogdieren</u>	Bever	Zilverstreephooibeestje
Das	Bosvleermuis	
Boommarter	Brandt's vleermuis	<u>Libellen</u>
Eikelmuis	Bruinvis	Bronslibel
Gewone zeehond	Euraziatische lynx	Gaffellibel
Veldspitsmuis	Franjestaart	Gevlekte witsnuitlibel
Waterspitsmuis	Gewone dolfijn	Groene glazenmaker
	Gewone dwergvleermuis	Noordse winterjuffer
<u>Reptielen en amfibieën</u>	Gewone grootoorvleermuis	Oostelijke witsnuitlibel
Adder	Grijze grootoorvleermuis	Rivierrombout
Hazelworm	Grote hoefijzerneus	Sierlijke witsnuitlibel
Ringslang	Hamster	
Vinpoetsalamander	Hazelmuis	<u>Vissen</u>
Vuursalamander	Ingekorven vleermuis	Houting
	Kleine dwergvleermuis	Steur
<u>Vissen</u>	Kleine hoefijzerneus	
Beekprik		

Vaatplanten

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Knikkend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Kevers

Brede geelrandwaterroofkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever

Tweekleppigen

Bataafse stoommossel

BIJLAGE 3: DEFINITIES

Broedplaats

Een nestlocatie waar vogels hun eieren uitbroeden.

Foerageergebied

Een gebied waarin een soort of individu zijn voedsel zoekt.

Gunstige staat van instandhouding

Van belang is dat een soort zich op langere termijn kan handhaven, zodat een levensvatbare populatie kan blijven bestaan. De gunstige staat van instandhouding van een soort wordt niet bepaald op het niveau van de individu, maar op populatieniveau. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beschermingsgraad. Voor tabel 3-soort en soorten uit bijlage 4 van de Habitatrichtlijn wordt de gunstige staat van instandhouding van de soort op lokaal of regionaal niveau beoordeeld. Tabel 1- en 2-soorten worden beoordeeld op nationaal niveau.

Jaarrond beschermde vogelnesten

De mate waarop een de nestlocatie inclusief de functionele leefomgeving van een vogelsoort wordt beschermd volgens de Flora- en faunawet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan de nestlocatie en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd worden en nestlocaties die allen beschermd zijn bij broedactiviteit. Bij jaarrond beschermde vogelnesten wordt onderscheid gemaakt tussen niveau 1 t/m 5, waarbij niveau 5 geen jaarrond beschermde status geniet maar wel nader onderzoek vraagt. De verschillende niveaus geven een aanduiding van het type gebruik.

Kraamverblijf

Een verblijfplaats waar meerdere vleermuizen hun jongen kramen.

Leefgebied

Een gebied waar zich alle activiteiten van een soort of populatie jaarrond afspelen.

Paarverblijf

Een verblijfplaats waar ten minste één baltsende mannelijke vleermuis in de paartijd gebruik van maakt met als doel voortplanting. De paartijd is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route voor vleermuizen van de verblijfplaats naar het foerageergebied.

Winterverblijf

Een verblijfplaats waar één of meerdere vleermuizen/zoogdieren overwinteren.

Zomerverblijf

Een verblijfplaats waar één of meerdere vleermuizen gebruik van maken gedurende de zomerperiode, maar waarvan de functie als kraam- of paarverblijf niet is vastgesteld.

Zwermen

Gedrag dat vleermuizen vertonen voorafgaand aan het binnen vliegen van de verblijfplaats. Dit gedrag kenmerkt zich door het herhaaldelijk naderen van de verblijfplaats zonder deze daadwerkelijk binnen te gaan.

Galgeneind 12, De Moer, tel.: 013 515 94 27, info@brouwersgroenaannemers.nl
www.brouwersgroenaannemers.nl

biodiversiteit | ecologisch beheer | ecologische quickscans | natuurtoetsen | beheerplannen | monitoring | mitigatie | faunavoorzieningen